

123 en þegar þau um garð gengin eru, ganga kirkjugjöld úr hinni fyrirhuguðu Innra-
8. sept. Hólmssókn til þeirrar kirkju, og sje hún síðan undir umsjón og fjárhaldi safnaðarins, og loks að messað verði í Innra-Hólmskirkju 3. hvern helgidag á sumrum, en 4. hvern á vetrum.

Þetta undanfelli jeg ekki hjer með þjónustusamlega að tjá yður til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari birtingar og ráðstöfunar.

124 Brjef landshöfðingja til biskups um hjónavígslu í heimahúsum án leyfis-
14. sept. brjefs. — Eptir að hafa fengið þóknanlegt brjef yðar, herra biskup, dags. 1. p. m., viðvíkjandi vanrækslu nokkurra presta í því, að hlíða fyrirmælum tilskipunar 30. apríl 1824, að því leyti sem það hefur komið fyrir, að nokkrir prestar hafa leyfisbrjefslaut gefið hjón saman í heimahúsum, með eða án undangenginna lýsinga, og það þótt ekki væru sjerstök sjúkdómsforföll eins og gjört er ráð fyrir í 16. gr. nefndrar tilskipunar, enda vanrækt að tilkynna slíkar undantekningar samkvæmt fyrirmælum nýnefndrar greinar, skal jeg hjer með vegna málsbóta þeirra, er þjer tilfærið, jafnframt því að tjá yður, að við svo búið má standa að því er snertir pá tvo presta, sem þjer þegar hafið veitt áminningu fyrir ofangreint embættisafbrot, þjónustusamlega leggja fyrir yður að veita öðrum prestum, sem hafa látið sjer hið sama á verða, alvarlega ofanígjöf, og tjá þeim, að þeir muni verða látnir sæta ábyrgð fyrir embættisafglöp, ef slíkt kemur fyrir optar.

Út af frekari fyrirspurnum í framannefndu brjefi yðar skal yður þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar, að það er engum vafa undirorpið, að prestum ber að senda tilkynningar þær, sem um ræðir í 16. gr. tilsk. 30. apríl 1824 með nægilegum skilríkjum til hlutaðeigandi prófasts áleiðis til biskups, og sætir það eptirlitum prófasta, að prestar vanræki ekki þessa skyldu sína, sem á þeim hvílir í hvert skipti sem heima-vígsla fer fram án leyfisbrjefs, til þess að sjeð verði, hvort fullnægjandi ástæður hafi verið fyrir hendi. Allar slíkar tilkynningar ber biskupi síðan að senda til landshöfðingja einu sinni á ári. Um tilfelli þau, sem þjer hafið orðið vísari að komið hafi fyrir á undanförnum árum, þarf eigi að senda sjerstaka tilkynningu, með því að þau mál álitast til lykta leidd með áminningum þeim til prestanna, sem að framan ræðir um.

125 Brjef landshöfðingja til stiptsyfirvaldanna um lántöku handa prestakalli
20. sept. til húsbýggingar. — Samkvæmt tillögum stiptsyfirvaldanna í þóknanlegu brjefi, dags. 19. f. m. og eptir beiðni prestsins að Kálfholti, sjera Ólafs Finnssonar, er hlutaðeigandi prófastur hefur lagt meðmæli sín með, vil jeg hjer með veita leyfi til þess, að tjeður prestur taki 2500 króna embættislán upp á Kálfholtsprestakall, til þess að koma upp á prestssetrinu Kálfholti vönduðu timburhúsi, 10 álna löngu og 10 álna breiðu, með þeirri tilhögun og þannig úrgarði gjörðu, sem fram er tekið í brjefi prestsins til stiptsyfirvaldanna, dags. 20. júní p. á., og komi hús þetta í stað innistofu, baðstofu, búrs, eldhúss og bæjar-dyra með göngum til baðstofu og eldhúss, svo og skemmu, er nú eru þar bæjarhús. Lántökuleyfið er bundið þeim skilyrðum:

1, að lánið sje að fullu endurborgað eigi síðar en á 25 árum með $\frac{1}{25}$ á ári auk vaxta.

2. að byggingunni sje lokið sama árið og lánið er tekið. 125
3. að helmingur lánsins verði eigi tekinn fyr en sannað er með lögmætri skoðunar- 20. sept.
gjörð og virðingargjörð, að hið fyrirhugaða hús sje fullgjört og í áskildu standi, og
að það sje að minnsta kosti eins mikils virði eins og allt lánið, að viðbættu virð-
ingarverði hinna niðurlögðu staðarhúsa, með hæfilegu álagi eptir mati tilkvaddra
virðingarmanna.
4. að húsið verði eign prestakallsins, og að presturinn haldi því vel við, þar til er hann
eða bú hans skilar því á sínum tíma í gildu standi og með fullu álagi.
5. að presturinn váttryggi húsið gegn eldsvoða með hæfilegri upphæð, og haldi því
jafnan í slíkri tryggingu undir eptirliti prófasts.

Brjef prestsins til stiptsyfirvaldanna frá 20. júní p. á. og uppdráttur af hinu
fyrirhugaða húsi endursendist, svo og virðingargjörð á staðarhúsunum í Kálfholti.

126

25. sept.

Brjef landshöfðingja til stiptsyfirvaldanna um lántöku handa prestakalli til
kirkjubyggingar. — Samkvæmt tillögum stiptsyfirvaldanna í þóknanlegu brjefi, dags.
31. f. m. og eptir að hafa fengið brjef yðar, herra amtmaður og háæruverðugi herra,
dags. 15. p. m. viðvíkjandi sjóði kirkjunnar að Stað í Grunnavík, vil jeg hjer með eptir
beiðni prestsins þar sjera Pjeturs M. Þorsteinssonar, er hlutaðeigandi prófastur hefur
mælt með, veita samþykki til að tjeður prestur taki 700 króna lán upp á tækjur presta-
kallsins, til þess að byggja upp kirkjuna að Stað; þó er lántökuleyfið bundið því skil-
yrði, að helmingur lánsins verði ekki tekinn fyr en sannað er með skoðunargjörð, að
kirkjubyggingin sje vel af hendi leyst, og að lánið endurborgist í síðasta lagi á 14 ár-
um með 50 kr. á ári auk vaxta, fyrst um sinn af uppbót þeirri, sem Staðarprestakalli
er lögð af landssjóði.

127

15. okt.

Brjef landshöfðingja til amtmannsins í suðuramtinu og vesturamtinu um
sveitfesti þurfalings. — Með þóknanlegu brjefi, dags. 16. f. m., hefur amtið sent mjer
erindi hreppsnefndarinnar í Leirár- og Melahreppi, dags. 27. júní p. á., þar sem tjeð
hreppsnefnd áfrýjar til mín úrskurði amtsins, dags. 3. d. marzmánaðar síðastliðins, er
fellir úr gildi úrskurð sýslumannsins í Mýra- og Borgarfjarðarsýslu frá 7. nóv. 1889,
þar sem ákveðið hafði verið, að Jón nokkur Benidiktsson, bóndi á Skipanesi, skyldi sveit-
lægur í fæðingarhreppi sínum, Hraunhreppi, og að nýnefndur hreppur skyldi endur-
gjalda Leirár- og Melahreppi 48 kr. af liðlega 60 kr. styrk eða láni, sem nefndur Jón
Benidiktsson hafði fengið þar úr sveitarsjóði, svo og greiða áfallinn og áfallandi kostnað
að með honum og skylduliði hans.

Jón Benidiktsson byrjaði sveitfestisdvöl í Leirár- og Melahreppi árið 1876, þá
27 ára gamall, og lán það, sem hjer er um að ræða, er sundurliðað þannig í sveitar-
bók hreppsins 1884, að 48 kr. hafa gengið til þess að borga fyrir hann tveggja ára
landsskuld, 1883 og 1884, 24 kr. hvort árið, en 12 kr. 25 a. hafi hann fengið í «for-
skillegu», og hefur Jón skýrt svo frá við rjettarpróf, að það sem svo er nefnt hafi verið
nokkuð af timbri til að hressa við bæ sinn, ljáblöð og eitthvað af kaffi, en að ekkert